

Barcelona, 19 de setembre de 1930

L'Esquella de la Torratxa

ANY LIV - 2673 - 15 cts. - Atrassats, 30

El batlle diplomàtic

—Com més vui arreglar les qüestions, més contrariada està la gent

REPRODUCCION

Altaveus PHILIPS

**Reproducció meravellosa
del so i de la veu**

Cada altaveu Philips és un
veritable instrument que re-
produceix amb meravellosa
puresa totes les notes de
l'escala musical.

**Reproducció fidel
Sense cap deformació
Gran potència sonora**

ALTAVEUS

PHILIPS

Com més vii atreglar les dades, mes contruïdes est- la gent

XXXV ANIVERSARI DE LA MORT DE

Innocent López Bernagosi

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA
dedica aquest record a son inoblidable fundador

La vaga

FIA anys que no havíem presenciat una vaga. Estàvem acostumats a parlar d'aquells anys d'agitació obrera que precediren el Cop d'Estat, com d'una cosa llunyana. A molts tranquils fuma-cigars, les vagues els semblaven ja una cosa definitivament acabada. Però de cop i volta, un bon dia se sent parlar de conflictes, de vagues, d'agitacions obreres.

I el bon burgès, la classe mitja, comença a dir:

- Ja hi som?
- Ja tornem a l'època de les vagues?
- Ja som de nou a la intranquil·litat i a l'atur?
- Amb lo malament que estan les coses!
- D'ací a poc tornarem a sentir trets pels carrers!
- Vol dir que no estàvem millor sota la Dictadura?

La gent barreja els "Ai, mare de Déu, senyor!" amb els inconscients mots de: "Tan bé com estàvem!"

Quan la gent, mirant el mapa europeu, mira que no hi ha vagues pel món, i pensa que no hi ha dret que n'hi hagi a Catalunya, s'oblida que a Anglaterra no hi pot haver vagues, perquè hi ha uns milions d'homes sense feina, i que, no obstant i això, els laboristes varen fer una vaga minera nacional, suara fa pocs anys, per a rebaixar les hores de treball, i fou guanyada, sense que per això s'establís la censura i s'aixequessin les garanties constitucionals; que a Alemanya, també són milions els homes sense feina i que, no obstant, seguint el curs de les vagues, trobem que n'hi ha a les províncies del Nord, no sotmeses, com fins ara la conca del Ruhr, a la pressió militar de França; que a la veïna República hi ha hagut ara no fa tres setmanes una vaga general a Tourcoing-Roubaix-Lille, que ha parat tres departaments i que tampoc per aquest motiu no s'han aixecat les garanties, ni s'ha establert la censura...

* * *

Barcelona havia oblidat l'espectacle de les vagues. Tot-hom treballava. No passava res. Els conflictes es resolien

més o menys pacíficament, i sempre el derrotat havia de callar. Algunes vagues s'han resolt cridant al que s'anomena burgesia al despatx d'una Autoritat i dient-li: "—Resolgui la vaga, o el portaré a la presó..." "—Miri que no puc mantenir a tanta gent, que no tinc feina, que m'arruïno, que la crisi econòmica m'ofega..." "—Es igual. No vull que hi hagi vagues, no vull gent al carrer. I prou. Si em contradiu, el duré a la presó." I el petit propietari d'una botigueta es veia obligat a mantenir sis, set treballadors que no podien fer res, perquè no tenien feina... Altres vegades eren els obrers els que la perdien, quasi sempre, però. No valia la protesta de dir que se'ls rebaixaven els sous; que se'ls feia treballar nou hores; que no se'ls garantitzava la seguretat del treball, etc... L'Autoritat no atenia raons. Es tancava al criteri que ell manava i calia obeir... Cap raó. Cap criteri...

* * *

Una vaga. Les cases que s'enlairen queden a mig fer. Els carros que omplen les nostres vies es mantenen adormits als garatges i a les quadres. La gent passeja pels carrers. Segueix els processos de l'Audiència o resta als peus del monument de Colom, a escoltar els arrencaqueixals, o va a la Plaça Reial, a parlar de filosofia. Altres es passen pel Parc i es mig-adormen als bancs públics. Els menys es queden a casa, llegint el diari o arrançant gàbies de conills, o jugant amb els fills, que es pensen que és diumenge, perquè el pare no va a treballar.

* * *

El ritme de la vaga segueix en *crescendo*. L'existència de dues tendències extremes fa passar els dies:

- No cedirem!
- No cedirem!

Però la vaga no pot pas durar fins a l'infinit. La vaga no pot pas ésser un moviment que resti permanent. Uns o altres deuran cedir. El pacte s'haurà de cercar. Caldrà resoldre el conflicte. Però quan es resolgui, ambdues parts contractants deuen pensar que el rigor de les impositcions no és pas un bon fonament per a tota pau. La transacció i la comprensió són el millor camí. Si els problemes del món es poguessin resoldre amb una vaga, tots estarien resolts. Són més els proletaris, i, cedint al criteri de restar a casa fins a l'infinit, ho guanyarien tot. Però la vaga tampoc no és un camí propici; perquè, si no, des de que va implantar la teoria Arístides Briand, tot el món estaria canviat...

Barcelona torna a tenir una vaga. Caldrà que l'esperit públic no cerqui en la força la solució del plet social. No és pas aquest país un país negat a la raó. Una mica de comprensió, i tornarà l'activitat a les Rambles.

FRANCESC MADRID

LES CARRABINES SAGRADES

El governador del Vaticà ha disposat que la gendarmeria pontifícia, en lloc de les antigues carrabines, usi pistola.

¿No us sembla que s'avindria millor amb la santedat del lloc, fer-los portar uns grans rosaris de pinyols d'oliva penjats del cinyell?

O no res, simplement. I si els calgués defensar-se, podrien fer "la higa", com feia Santa Teresa per allunyar el diable...

BISBES PROLÍFICS I BISBES ESTÈRILS

Tothom sap que els anglesos són gent molt pràctica. I ho saben demostrar.

Ara, per exemple, a Anglaterra sobren braços. El nombre d'obrers sense feina augmenta. Sembla que el país ja no és prou ric per a mantenir confortablement tanta gent.

Doncs bé, ¿què han fet, els anglesos?

Els anglesos, és a dir, els bisbes anglicans, reunits a Lambeth, d'acord amb els filòsofs i metges més il·lustres del país, han decretat que ja no serien considerades com a pecats les pràctiques abortives...

—¿No voleu nens?—han vingut a dir.— Suprimiu-los, doncs, científicament, en el període embrionari.

L'Església catòlica, en canvi, segueix encara partidària de la fecunditat passi el que passi.

La diferència és comprensible: mentre els bisbes anglesos es casen i tenen criatures com qualsevol altre mortal, els bisbes catòlics, oficialment si més no, deixen aquesta tasca heroica als seglars, i especialment a les gents pobres, que són, en general, les més prolífiques.

Pobres de butxaca i també, massa sovint, ai las!, pobres d'esperit.

DEL TEMPS

—¿Encara no hi ha bolets?

—No tingui por: ja n'hi haurà quan vinguin Calvo Sotelo i Companyia a fer propaganda de la U. M. N.

PROHIBIT DE SOMRIURE

Ara, a l'Ajuntament, tothom fa la cara molt seriosa... Excés de feina? Ca! Veureu.

A la primeria de la seva estada a l'Alcaldia, el comte de Güell es mostrava molt satisfet de veure que tothom—correligionaris, periodistes, empleats...—l'escoltava sempre molt somrient.

Ell ho atribuïa, és clar, als seus dots personals: a la

seva gentilesa, a la seva "causerie" inefable, al seu "esprit", sobretot...

Els somriures, tanmateix, esdevingueren tan generals, es prodigaren tant, que el senyor comte acabà per escamar-se fins al punt de no poder tolerar ni la més obsequiosa de les rialletes.

L'ordre—terminant—fou donada:

—Prohibit de somriure!

QUE VOLIN!

Costes i Bellontes es repartiran cinquanta milions de francs.

I no saben els nostres regidors com fer surar la hisenda municipal enfonsada pel baró de Viver i d'altres no menys il·lustres barons?

Doncs que facin "raids" transatlàntics, Mare de Déu!

El senyor Pic, per exemple, i els regidors de la Lliga, podrien fer vols magnífics...

I que no es deixin el senyor Lamotte: podrà lluir les seves enormes possibilitats mímiques.

La Festa del Llibre

Ha estat dictada, recentment, una Reial Ordre, canviant la data de la festa del llibre que, com és sabut, se celebra, cada any, el dia 7 d'octubre.

Aquest any, però, serà respectada la data i se celebrarà el vinent mes.

A partir de 1931, serà celebrada el dia 23 d'abril, data en què va néixer Cervantes.

Ves per on, els catalans tindrem a la península la data del nostre patró Sant Jordi ben assenyalada. El cavaller goriós ja no es dedicarà més a matar dracs. Ens portarà, com nou rei, roses i llibres. Flors per a gustar les seves sentors, i llibres per a delectar-nos.

I ves per on, de quina manera hi haurà dues festes del llibre en el curt interval de mig any.

A part de tot, no creiem encertada la R. O. del canvi, i ens sumem als qui ja n'han iniciat la protesta.

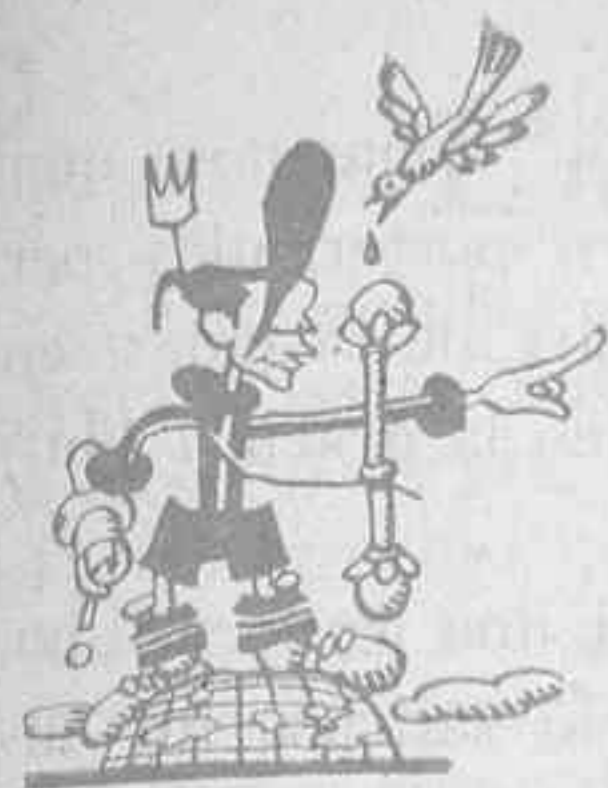
Ja ha passat!

L'onze de Setembre ja ha quedat endarrera. Els que esperaven del nostre poble unes manifestacions a so de tabals i platets, com set anys abans, han quedat esmaperduts. Els que l'esperaven per a fer-ne una altra jornada sagnant com en 1923, hauran vist defraudats els seus desigs.

En set anys hem après, si més no, d'exterioritzar els nostres sentiments sense moure xivarri i no oferir la nostra esquena a la que diuen guàrdia d'ordre públic. Des de la caiguda de la dictadura ençà, que hi ha ganes de fer treballar els matalassers; però sols en una ocasió ho han aconseguit. I, com sempre, estaren injustos. L'abús de la força va ésser demostrat una vegada més.

Bé; congratulem-nos que l'onze de Setembre de 1930 hagi transcorregut tranquil i confiat. Són properes les jornades que el poble podrà exhibir-se amb tota la seva força, i no devem, per ara, anticipar-les.

Que no se'ns digui que, davant l'estàtua de l'home que un dia va lluitar contra l'invasor, havem cridat, i, més tard, en hores que la terra ens demana, hem adoptat un silenci ben poc baronívol.

La Volta a Catalunya

L'esdeveniment deportiu — en aquest cas sí que és just el qualificatiu — més important d'aquesta darrera setmana, ha estat, sens dubte, la Volta a Catalunya. El futbol, boxa, etc., queden a segon terme, empallidits per la magnitud d'aquesta prova. Es pot dir que la "Volta" ja ha arrelat en els costums populars. El poble hi compta, i a les viles on s'hi estableixen els controls oficials d'etapa, el poble en massa es desvia per a contribuir al major esplendor d'aquella. Per què negar-ho? La Volta a Catalunya és una festa esportiva amb un séc acusat de catalanitat. I és per això que s'aguanta i cada any guanya en intensitat.

Aquest any la Volta ha estat guanyada per Canyardó, el formidable corredor navarrès-català. Amb aquesta ja són tres les vegades que el citat corredor ha guanyat la Volta a Catalunya. És un rècordman. Al pas que va, és capaç de guanyar-les molts anys més i de convertir-se en l'acaparador de les voltes. Com que en la llur qualitat de ciclista, és del país, ens alegrem molt dels seus triomfs, principalment perquè la seva història i la

formació ciclista llur foren descabdellades a la Volta.

En Canyardó és fill "de la Volta de Catalunya". Just és que aquesta se li mostri generosa.

Aquest any, el seu company més devot, el que ha contribuït a fer-li, amb la seva formidable ajuda, més assequible el triomf, ha estat En Montero, el corredor basc. Aquest, a les pujades, s'ha cuidat de dissoldre els grups encalmats de ciclistes. Les seves dots formidables de muntador de costes, posades de manifest d'una manera esplèndida, acabaven el gas dels altres corredors. A la seva roda Canyardó vigilava, i en ésser a la baixada, s'hi deixava anar. Sense En Mon-

tero, potser també hauria guanyat. Però qui sap si hauria perdut. Amb aquell al costat, el triomf d'En Canyardó ja estava previst després de la segona etapa. I ara, un elogi a Montero. Aquest corredor, francament, ens era desconegut. Per altra part, ací comptava amb més

antipaties que altra cosa. Tot i la fama de grimpador, ací el miràvem de cua d'ull. Els que l'havien vist córrer a casa seva, eren els seus defensors més entusiastes. Val a dir que ací, fos pel que fos, no ens havia mai demostrat les seves formidables condicions de corredor per carretera. Ara les ha demostrades abastament, com a corredor i com a tàctic. Car en ciclisme es corre tant amb el cap com amb les cames. Si per una banda ha demostrat posseir un parell de cames capaces d'empènyer no una bicicleta, sinó un camió, si calgués, ha demostrat també ésser un excellent estratega de la carretera, aprofitant les pujades per a estriar i disgregar els escamots de corredors. Bé per En Montero. Davant seu, hem de llevar-nos el barret.

Enfront d'aquest duetto — Canyardó i Montero — l'excellent corredor italià que serà Pancera, no tenia altre remei que plegar veles.

Aquest any venia disposat a guanyar. Venia amb una moral elevada. Però la lluita era desigual. Individualment, contra En Canyardó ja resultava difícil aconseguir-ho. Majorment comptant amb l'ajut d'En Montero.

Els Maurel, els Matteu, els Albinyana, Borràs i Tubau, han lluitat com a braus. Alguns d'aquests són excellents corredors de cama, però els manca cap. Al moment decisiu els falla aquest ressort.

Avui la "Volta a Catalunya" ha arrelat profundament en els costums del país.

Amic Torres, vós que amb quatre papers i quatre canyes, amb una pesseta i trenta cèntims en calderilla i secundat per quatre amics entusiastes vàreu crear-la, no us sentiu enternit ara, quan traverseu amb l'automòbil aquestes carreteres atapeïdes de gent que ahir esperaven el pas del "seu" Mució i ara esperen el del "seu" Canyardó, i no se us neguen els ulls?

El "pare" Torres, "l'apòstol" Torres, aquell home del cap gros i les ulleres, i la cara ratada per la gravadura, que om-

ple les planes dels llibres de la comptabilitat de casa Uralita, és encara que no actui en primer pla, l'heroi més destacat de la carrera. A cops de coll, i de ploma, a còpia d'esforços i de sacrificis, arribà a fer de la "Volta a Catalunya" el que és avui.

Aprofitem aquesta ocasió per a recordar-li-ho i fer-ho recordar als altres.

Futbol

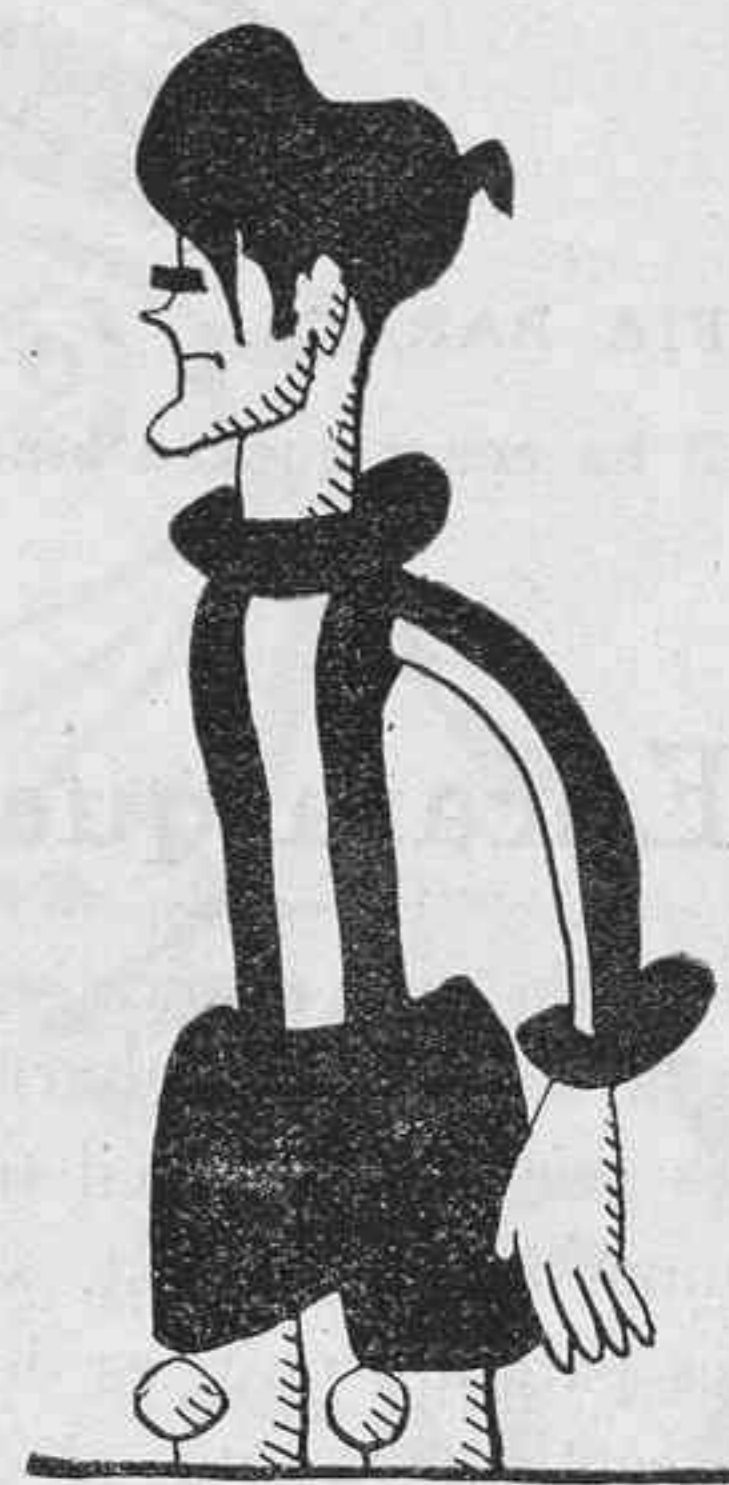
Un partit a les Corts entre el gat dels pares que és el "Barça" i la rata del "València".

Va passar que guanyà el "Barça". També guanya el gat quan es baralla amb una rata. El resultat era previst i la qualitat de joc igualment.

D'aquests partits amistosos de pre-temporada hom ne diu d'entrenament, i jo no sé pas per què. Si de cas, ho és dels que perden. Els que guanyen només juguen, i, per tant, s'entretenen pel camp.

Aquests partits de pre-campionat només tenen una finalitat. Els ingressos i el de la presentació dels nous equipers, que si resulten, serveixen per a rescalfar l'entusiasme dels incondicionals de la casa.

A la seva segona sortida s'han confirmat les nostres prediccions del primer

dia. El porter nou és de lluïment, però no sap blocar. Ningú no megarà que per als efectes del joc és més eficaç això darrer, que lo altre. I quant a l'ex-defensa del "Júpiter", l'Oro, va demostrar que val de debò. D'aquest en trauran rendiment. Es dels que van per feina.

En Piera i En Sagi van demostrar una cosa important. Que no es faran mai vells. Fa vuitanta o noranta anys que juguen, i sembla que hagin fet la primera comunió el dia abans. Salten, ballen, esprinten, com els aprenents, i al vigor d'aquests hi ajunten l'experiència del jugador vell. A veure si és que s'han fet injectar les glàndules del Dr. Voronoff?...

El resultat del partit és el que interessa menys de tot.

FILOSOFIA BARATA

—Hi ha coses que no acaben d'anar-se'n mai.

Encara queda humor

Avui que la nota còmica sembla que deu anar acompanyada de la verdor, perquè arribi a provocar una rialla en els nostres rostres, és difícil trobar quelcom on s'hi agermani l'humor i el bon gust, sense que hi imperi la brutícia ni les paraules pujades de tò. Hi ha moltes persones que no accepten una dita, si en ella no s'hi barregen paraules de doble sentit, que a la nostra parla hi fan més mal que bé. No comprenen un acudit net, ni saben trobar actes humorístics per a passar-hi l'estona, a no ésser que es dediquin a concórrer a la representació d'alguna de les obres que ens han importat els conreadors de l'astracanada, que tenen més de poca-solta que d'acudit. Val a dir que tampoc no hi ha gaires persones a la nostra terra, que s'hagin pres la molèstia de fer riure un públic més o menys nombrós. L'acudit, doncs, va de baixa. El plagi està a l'ordre del dia, i els pocs que d'ell viuen—autors, dibuixants, còmics—han de forçar tant la seva closca, que prefereixen recercar-los en les revistes i obres foranes.

I això és de lamentar. El nostre llenguatge, els nos-

tres costums, prou rics perquè puguin donar-nos una bona collita de dites i acudits, es veuen postergades per les coses d'importació, que, la major part de vegades, en traduir-les del seu idioma original, perden la gràcia i l'humor en què foren infantades.

De tant en tant, però, surt ací alguna cosa de bo. Una obreta que fa riure, una publicació satírica, un autor, un actor que fan passar una estona agradable... I entre aquests, un grup de joves que, per a matar l'estona, no miren prim a posar un parèntesi a la severitat d'un poble i a la seriositat dels seus noms.

Tot això ens ho ha suggerit l'assistència a una festa de caire humorístic que la colònia barcelonina a Sardenya va organitzar al "Cordelles Club", diumenge de la setmana passada. No cal dir que devem allunyar-nos de l'esperit de crítica, per a fer constar tan sols l'esforç que representa reunir un miler de persones en una pista, les quals saben, de primer antuvi, que no han de veure cap pulcritud en els aprenents d'actor, ni se'ls pot exigir res més del que bonament varen fer. El tracte era riure i passar l'estona, i això ho compliren abastament. Reien els actors i el públic, i cada escena era subratllada amb una franca acceptació, no tan sols pels menys exigents, sinó per algun autor ben conegut que hi veiérem.

Encara queda humor. Felicitem-nos-en. I si aquest humor que queda és net de grolleries, encara és més d'acceptar. Llàstima, sols, que vetllades com les del "Cordelles Club" no trobin imitadors...

DOMÈNEC DIUMENGE

CONSEQUÈNCIES

—Es veu que aquest gep mai més me'l treuré de sobre.

L'aigua i el geni

Ens agrada, en aquests crepuscles clars de la nostra terra, passejar-nos pels defores de la ciutat, reposar sobre l'herbei d'un prat i contemplar als peus — estesa i magnífica — la ciutat que ens ha vist néixer. De tant en tant, utilitzant un dels mitjans que per pocs diners i ràpidament ens traslladen a les muntanyes veïnes, fem aquestes sortides, per a fugir de l'enfarfec de les platges i l'aire viciat dels llocs tancats. Gustem el plaer de caminar sense una fita fixa, l'americana al braç — quin dia serà que podrem deslliurar-nos-en definitivament, en època de calor —, la cigarreta als dits, el pensament voleiant per l'infinit...

Cap a la banda de Pedralbes, la natura no ha estat pròdiga en fonts, ni les persones s'han preocupat de posar-n'hi. No en trobem cap ni per remei. Avinguda Pearson amunt, amb la polseguera dels cotxes, la gola se us asseca i no la podeu remullar fins a la tradicional font del Lleó, que un industrial ens diuen ha tancat per a obligar a unes consumacions a casa seva. No ens aventurem a anar-hi, i un bon home, coneixedor dels indrets, ens diu un caminet que mena a un dipòsit on, certament, hi raja un bon doll, per a regar unes hortes properes.

Ens aboquem a la canonada, i el preciós líquid remulla la boca assedegada. Vora el caminal, estenem un diari i llegim les fulles d'un altre que ens assabenten de les tupinades que se'ns preparen i altres bagatel·les de la política a petites dosis que deixen fer. Hi hem trobat, també, la

conferència suspesa número mil-i-u. Els col·leccionistes de cap-i-cues estan de sort.

Cinc minuts més tard, una dona, amb cara de legionari de l'Albiñana, ens diu:

—Té, sembla que sigui a casa, vostè.

—I això, mestressa?

—Com què sí, entreu als llocs tancats...

—No hem vist cap senyal. A més, no creiem haver comès cap pecat atrevint-nos a seure després de beure un xic d'aigua.

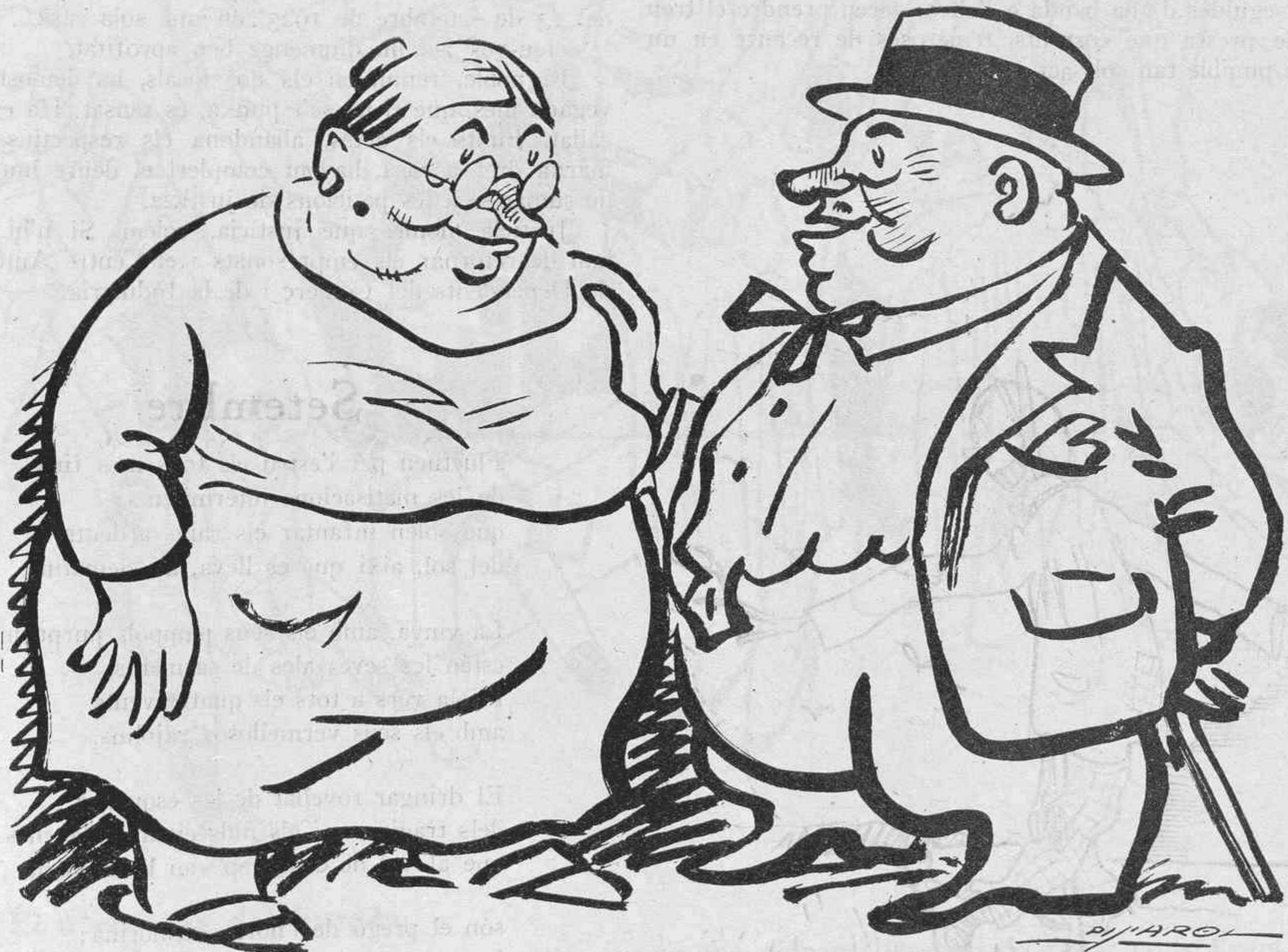
—Ah, ja!, per l'aigua, eh? Com si nosaltres no la paguéssim, aquesta aigua.

No hem pogut més. Ens hem plantat d'un salt davant la mestressa massa guardadora del seu, i li hem dit rodonament que unes glopades d'aigua no s'han de tirar en cara a ningú. Si recorda aquella doctrina que de menuts ens ensenyen, hi ha un dels seus passatges que diu: —Donar de beure a qui tingui set. I no sabem què li hem dit més. Ens hem sentit ferits en lo més prègon del nostre cor, i hem fugit d'allà, per a tornar-hi un altre dia a beure aigua, si no la tanquen.

El preciós líquid que corria per terra i anava cap a les plantes, també era nostre. Mentre no hi hagi un cartell o un filferro que ho privi, hi anirem.

L'aigua és tan bona, comparada amb el geni d'aquella dona!

D. D.

—Carai, senyora Anastàsia, em creia que se n'anava?

—No, em torno a quedar!

Barcelona-atracció

Durant els seus viatges a la capital de França, el pintor Ramon Sanabra (Jou) va captar-se les simpaties d'unes senyoretetes. Cosa fàcil per un artista i comprensible per tothom. Darrerament, a Mallorca, va tenir la sort d'ensopegar amb aquelles damiselles, i, a precés d'ell, acordaren visitar la nostra ciutat, ja que els elogis que els feia En "Jou" els demostrà que Barcelona mereixia ésser visitada.

Arribats que foren ací, i en anar a visitar una família coneguda, es trobaren que no hi havia ningú a la casa. Res més natural que esperar uns moments asseguts en una terrassa de cafè, xuclar uns gelats i fumar unes cigarretes.

Però el seu programa va ésser trencat. Uns agents de policia, per creure imprudent que unes senyoretetes aguantessin amb els seus dits unes cigarretes, comminaren a tots plegats a què anessin a la Delegació, i, després d'omplir els atestats, com si tractessin amb vulgars quinzainers, els portaren cap als jutjats, on, gràcies a un jutge que sabia de què anava, foren posats immediatament en llibertat.

Ara, bé; ¿és així com deuen tractar-se unes persones forasteres que no han comès altra falta que fumar unes cigarretes en públic? Creiem amb sinceritat que l'excessiu zel dels agents de policia, en aquest cas, ens ha fet ficar de peus a la galleda davant dels estrangers.

Sabem, ben certament per cert, que aquelles senyoretetes tenien la intenció de restar a la nostra ciutat uns dies, per tal que En "Jou", com a cicerone, els mostrés les coses belles que tenim. Però la veritat és que, veient-se detingudes barroerament i passejades pels nostres carrers quatre hores seguides d'una banda a l'altra, varen prendre el tren més de pressa que corrents, temeroses de recaure en un delictes punible tan sols ací.

Veritablement, una ciutat que gallardeja d'haver fet l'Exposició més gran que registra la història i que s'enorgulleix d'ésser arxiu de la cortesia, demostra manca absoluta de criteri tenint per guardadors de l'ordre agents com els que intervingueren en el present cas. Ara, que hem de dir, amb tota la franquesa, que no esperem gaires coses bones de persones que creuen pecat fumar unes damiselles i anar en mànegues de camisa, neta i polida, pels nostres carrers, com va succeir no fa gaires dies a uns estrangers també, als quals va ésser negada la consumació en dos dels cafès públics dels que es diuen de categoria. Pel sol fet d'anar sense americana, no poden asseure's les persones en certs cafès. Per fumar unes cigarretes, la policia agafa unes dametes.

Brindem aquests casos a l'Atracció de Forasters per tal que els apunti al Llibre d'Or de la ciutat, com a mostra de la civilitat barcelonina.

Un diumenge aprofitat

Mítting "pro-presos"; oradors conegudíssims, gent que han ajuntat, una vegada més, la seva veu a la del poble, per a demanar al govern la tan enyorada amnistia. Un públic nombrós que els escolta devotament i subratlla amb aplaudiments les virils paraules...

Mítting pro-Centre de Dependents; el President veritable, el que un dia va ésser destituït per la força d'un govern anormal, es dirigeix a l'opinió pública per a fer-la sabedora de les anomalies que varen cometre's a partir del 13 de setembre de 1923, en una sola casa...

Heu-vos ací un diumenge ben aprofitat.

El poble, reunit en els dos locals, ha demostrat, una vegada més, que si no se'l punxa, és sensat. Ha escoltat, i callat. Finites els actes, abandona els respectius locals i marxa dret a casa, havent complert el deure humaníssim de sumar-se a les peticions de justícia.

Justícia, només que justícia, volem. Si n'hi ha, ens han de retornar els empresonats i el Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria.

Setembre

Fluctuen per l'espai els tons més fins de les matisacions intermitents que solen infantar els raigs ardents del sol, així que es lleva, als dematins.

La vinya, amb els seus pàmpols purpurins, estén les seves ales de sarments, i vola vers a tots els quatre vents amb els seus vermellosos rajolins.

El dringar rovellat de les esquelles dels traginers, i els mils eixams d'abelles que al vol de cada cep van brunzinant,

són el pregó de l'hora setembrina; i en son remor, el nèctar s'hi endevina que del porró a la gorja irà rajant.

VÍCTOR CANIGÓ

Vista panoràmica del doctor Albiñana.

Fi d'estiueig del burgès

—Mira que en tinc, de pega! Després de gastar tants diners a fora, ara els obrers se'm declaren en vaga!...

A LES FOSQUES

"La Canción de la Estepa"

"Amor de zingar", l'opereta de Franz Lehar, ha estat portada a la pantalla amb el nom que encapçala aquestes ratlles. L'acció passa entre gitanos russos, i el protagonista és Lawrence Tibbett. Es una veritable opereta amb tots els seus tipus i intèrprets. La parella còmica Stan Laurel i Oliver Hardy fan riure al públic, malgrat que el seu treball no és, en aquesta pel·lícula, per a fer-los cèlebres. En altres han estat més afortunats.

Tibbett, que, segons diuen els cartells, és el millor i

el de la veu més meravellosa, canta a tort i a dret i improvisa cançons. Sembla en Mojica en "El precio de un beso". Surt a cançó per cada vint-i-cinc metres de pel·lícula. No volem, per això, dir que ho faci malament. Té veu, la musiqueta és regular, i el film passador. En conjunt, la pel·lícula va ésser rebuda mitjanament.

Janet Gaynor i Charles Farrell
en una escena de "Alta Sociedad"

La "Metro Goldwyn", amb la seva contínua propaganda, ha arribat a portar gent al Fèmina, que és on va ésser estrenada "La Canción de la Estepa". I el públic la va a veure i escoltar, ho i esperant-ne una de millor, de les moltes que pot donar-nos aquesta marca.

ESPIGOLANT

Una revista de cinema va sol·licitar de Buster Keaton i Lluís Alonso els vestits que varen usar per a banyar-se a Sitges, per a sortejar-los entre els seus lectors.

Nosaltres, per no ésser menys, hem demanat a Constance Talmadge la cotilla, per a oferir-la a la lectora d'aquest setmanari que li vingui bé.

Amb la sola condició que hem d'ésser presents a la prova.

D. W. Griffith ha decidit tornar a filmar "El nacimiento de una nación". Aquesta vegada, la magnífica producció serà sonora.

"Canción de mi alma" és una pel·lícula de la "Fox", interpretada per Alice Joyce i Farrel McDonald. Es so-

nora, i el cèlebre tenor irlandès John McCormack en fa una veritable creació.

Tenim moltes ganes de veure-la.

Vint mil "extres" prenen part en una pel·lícula que, portant per títol "Horizontes nuevos", és interpretada per John Wayne i Marguerite Churchill.

Es l'obra mestra de Raoul Walsh que ha estat portada a la pantalla.

Janet Gaynor i Charles Farrell, anomenats per tot el món la parella ideal, els podrem veure en "Alta Sociedad" i "Amor ideal".

El gravat que ilustra aquesta informació correspon a la darrera d'aquestes pel·lícules.

Entre el material mut adquirit per la casa "Verdaguer" hi hem trobat tres pel·lícules que porten per títol: "Viene el amor", "La francesita" i "Robo legal", interpretades per la formosa Bebé Daniels.

NOU

Segueix l'èxit d'"El Pinar". Gràcies a què l'empresa sap defensar les obres—cosa que no saben fer totes les empreses—, el públic pot apreciar cada dia més i millor les excel·lències de la partitura del mestre Alvarez Cantos.

Per a molt aviat hi ha anunciada l'estrena de "Noche de verbena", del mestre Vives i Lluís de Vargas.

ESPANYOL

Avui obre les portes aquest teatre, ja no cal dir-ho; sota la profitosa direcció de Josep Santpere, com sempre.

S'estrena una obra d'Alfons Roure: "A l'arma, a l'arma, fills del poble!"

Ja no cal dir com desitjaríem que fos un èxit. Nosaltres ho desitgem sempre—a tots els teatres i a tots els autors—, perquè sempre és més agradable comentar un èxit que un fracàs.

VICTORIA

"La rosa del azafrà", cantada per Marc Redondo, ha tingut caràcters d'estrena. A més a més, sota la direcció d'Angel de León, les obres surten, en aquesta casa, d'una manera que dona gust.

Per a molt aviat preparem "La Picarona", del mestre Alonso.

OLYMPIA

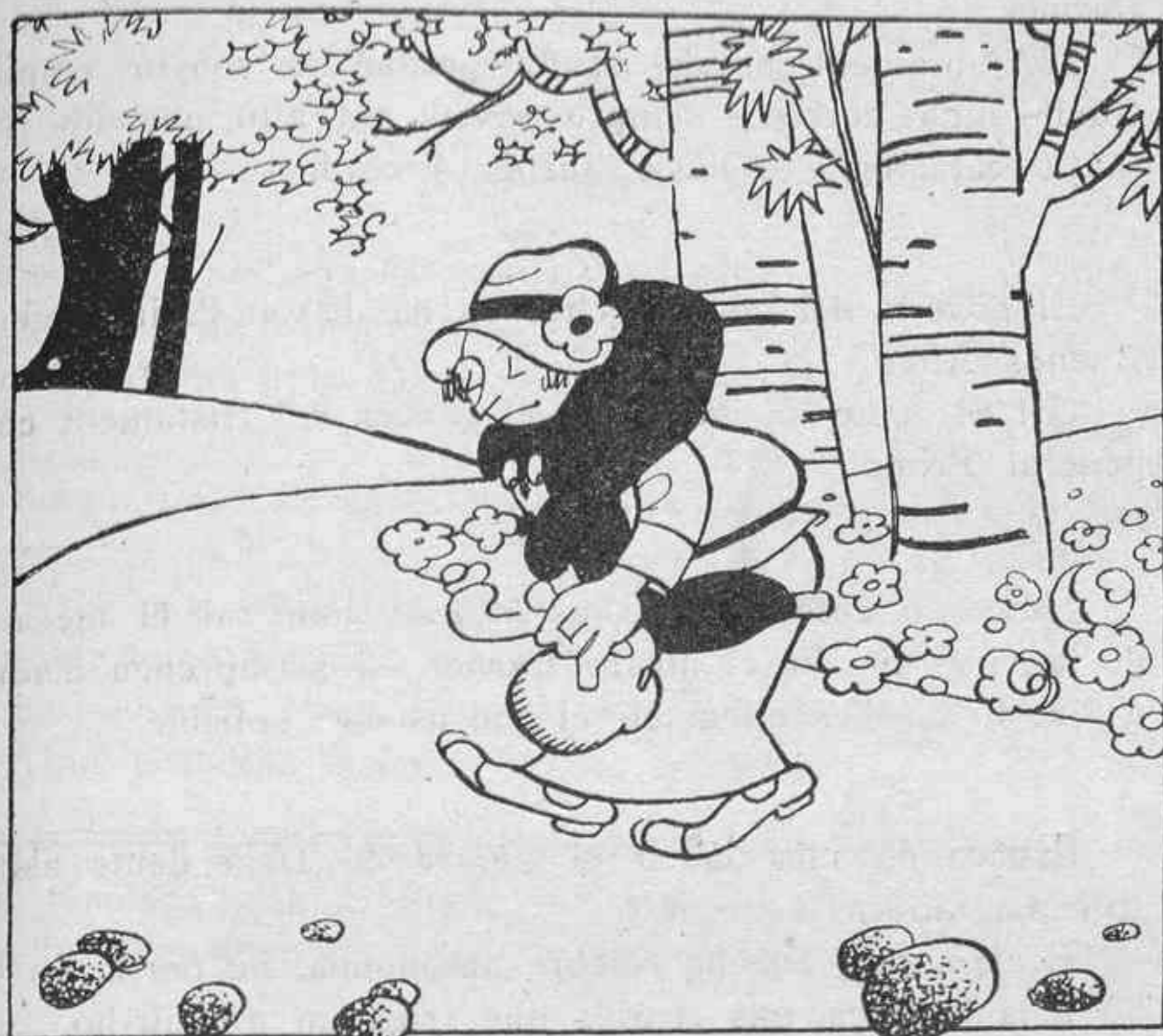
Sis dies, sis òperes. I un tenor, un gran tenor: Hipòlit Làzaro.

I, ja no cal dir-ho: un èxit.

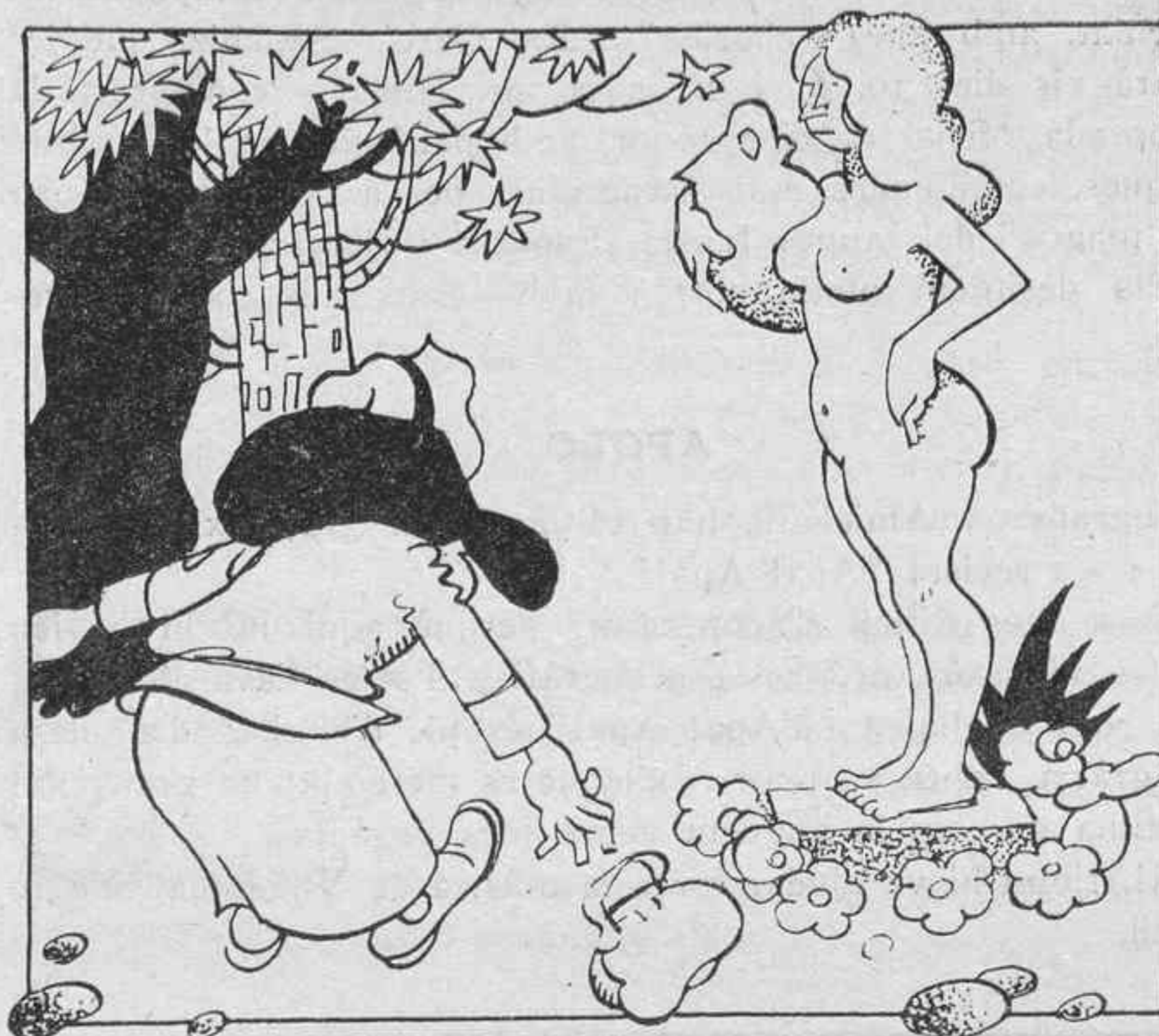
BARCELONA

"Para ti es el mundo", d'Arniches, segueix triomfant. Sí, vaja, "para ti es el mundo", per a l'autor i per a l'empresa.

OFENSES A LA MORAL

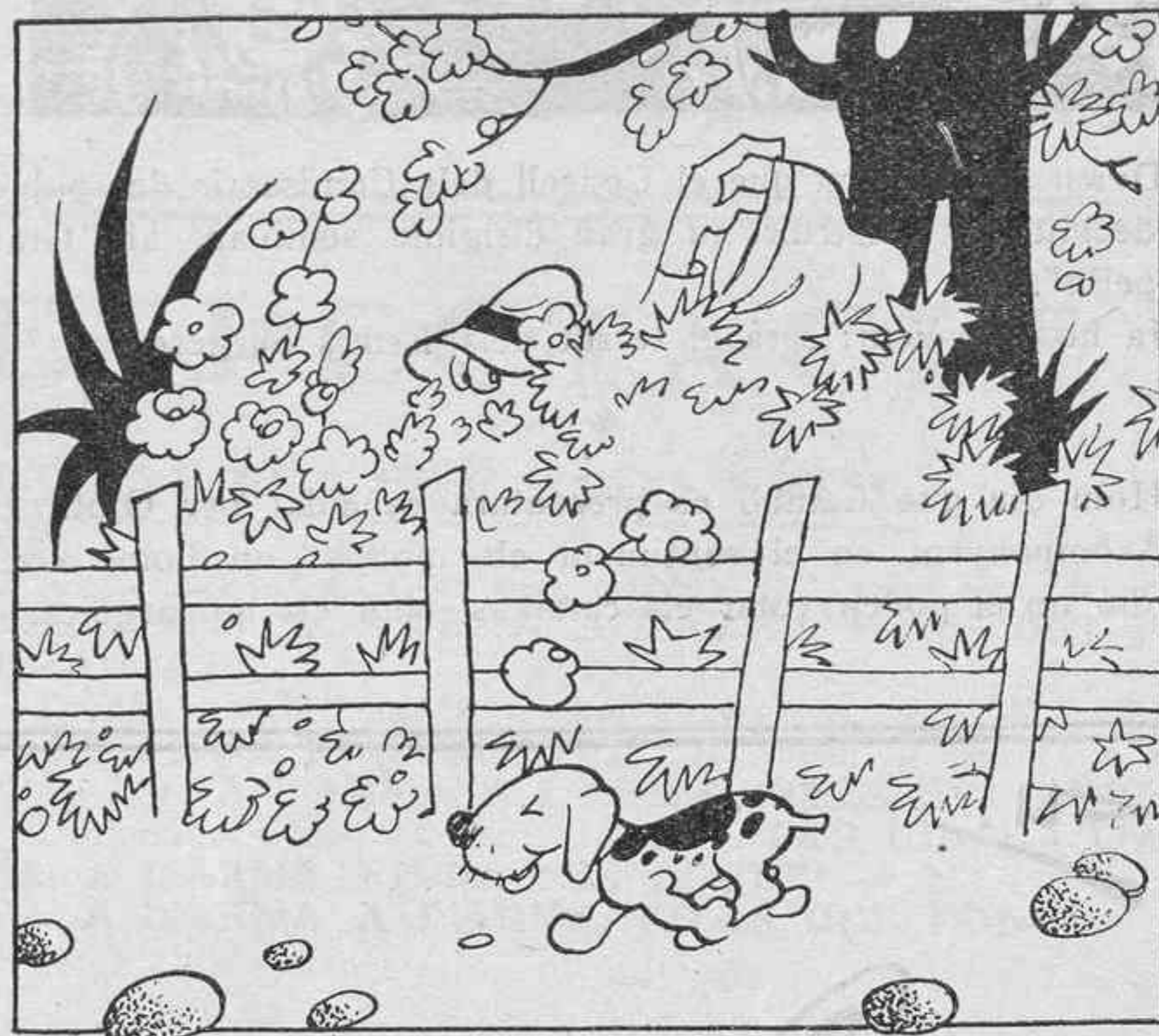
La senyora Pona surt a passejar

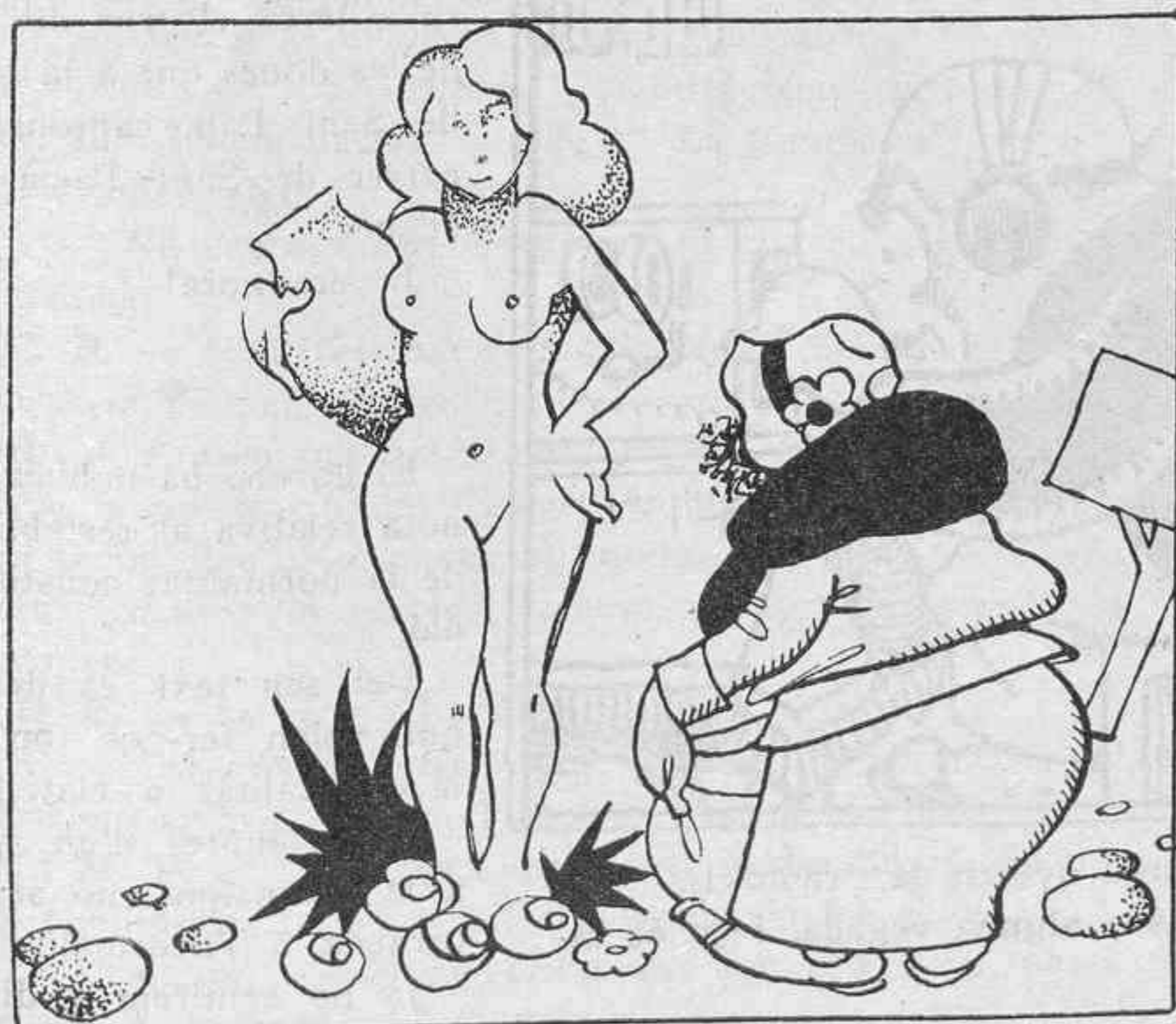
I s'horroritza en veure l'estàtua d'una dona nua

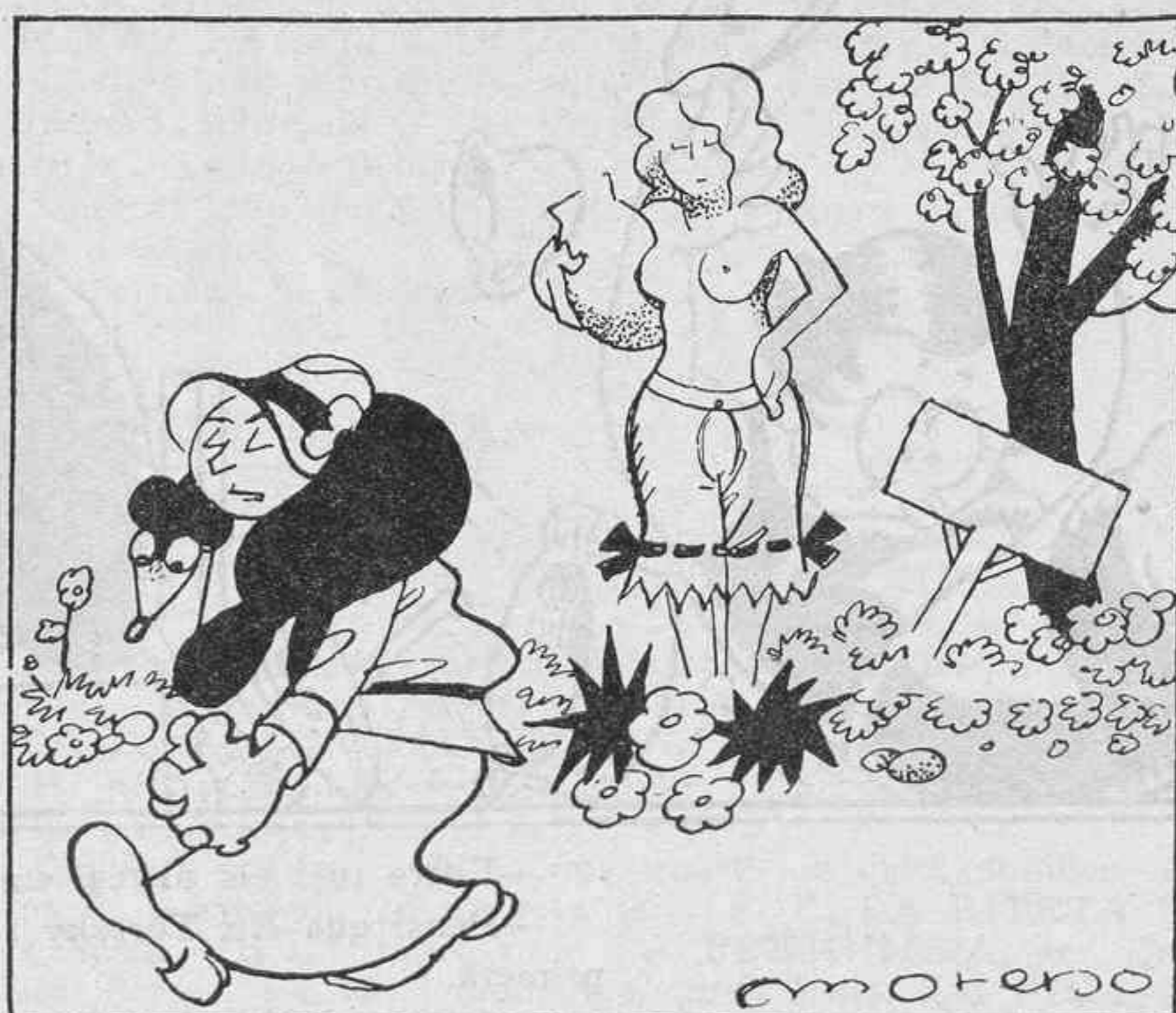
Ella, tan amiga de la moral i els bons costums...

S'ha d'evitar un exemple tan pernicios

Amb un petit sacrifici...

la moral queda salvada!

amotero

PRINCIPAL PALACE

Avui, divendres, s'inaugurarà aquest local, completament reformat, amb unes "charlas" d'En García Sànciz, que les donarà els dies 19, 21 i 22, a la nit. Dimarts començarà la temporada oficial de cine sonor, amb pel·lícules de les millors marques, combinades amb atraccions; per a començar, vénen els "magos" del tango: Irusta, Fugazot i Demare.

Els desitgem molta sort i molts èxits als nous empresaris.

APOLO

Sugrañes i Amichatis han obtingut un gran èxit amb la seva nova revista "Apa! Apa!"

Cosa més difícil d'aconseguir, perquè aquí no hi havien plomes, ni tissús, ni trucs escenogràfics. Tot es fiava al diàleg; però com el diàleg "d'Apa! Apa!" és ple d'enginy, d'agudesa i de gràcia, l'obra va tenir l'èxit que es mereixia: un gran èxit. L'àstima que no la poguem veure més vegades.

Al triomf hi va ajudar força la música de Viladomat, alegre i fàcil.

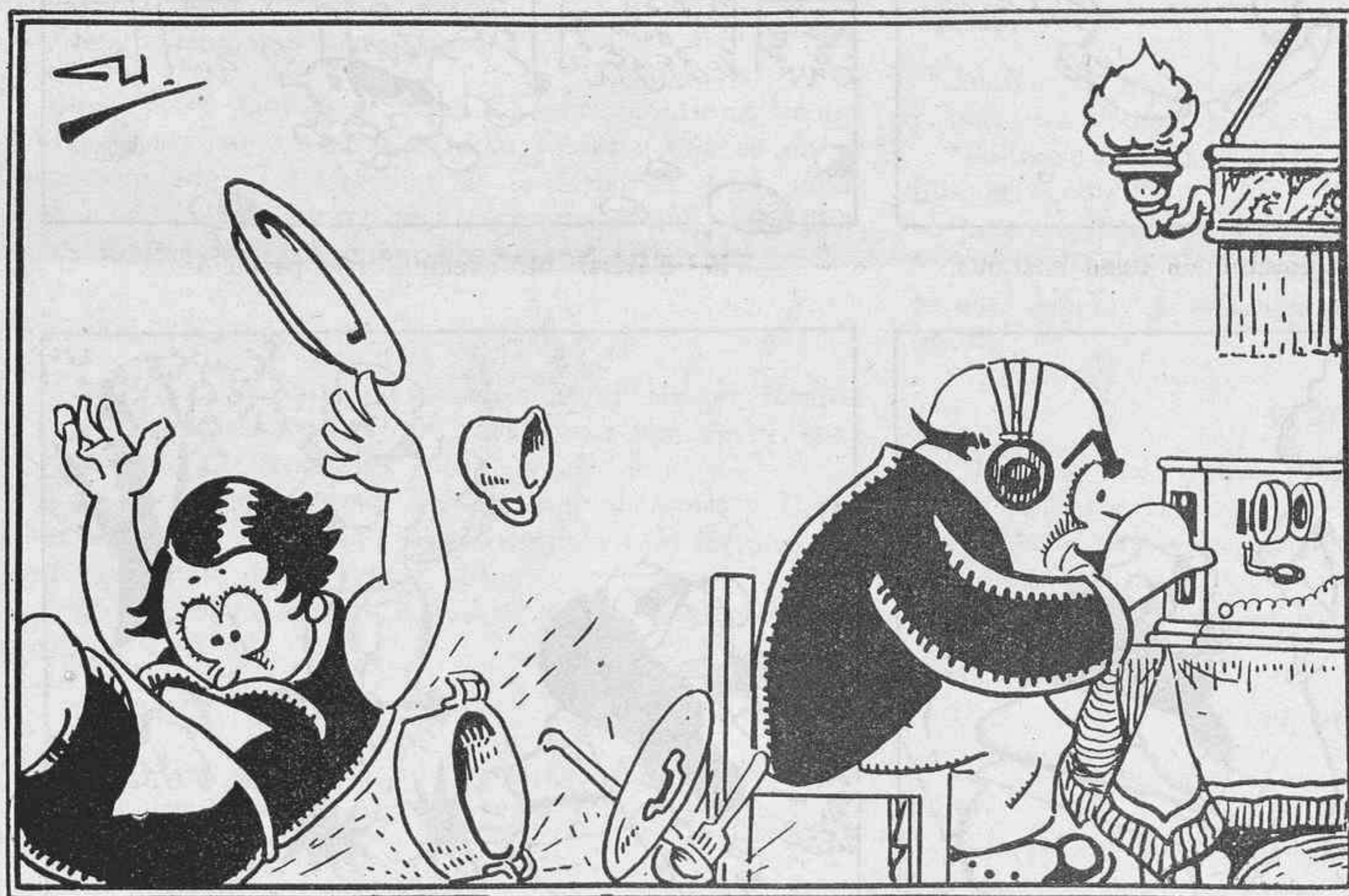

Diuen de Moscou que el Consell dels Comissaris del poble ha decidit de construir un gran dirigible semblant al "Graf Zeppelin".

Ja ho prevèiem: serà el terror dels Estats burgesos.

Hom diu que Cambó es presentarà candidat per Olot.

Acompanyem en el sentiment els olotins: un home com Cambó no el poden votar els catalans, sinó els monàrquics.

—Entre tu i els altres, em fareu avorrir la "ràdio"!...

—Pensi que En Toresky rellisca alguna vegada, i jo és la primera.

La jornada de l'11 de Setembre es desenrotllà en calma. El monument a Rafael de Casanova s'omplí de flors i de corones.

L'Ajuntament no hi acudí, perquè el senyor comte de Güell—molt correcte sempre envers tot allò que no té cap sentit catalanista—n'havia suspès l'acord.

El govern del general Uriburu ha dissolt l'Ajuntament de Buenos Aires.

Uf! Si fa no fa, igual que el govern del tristament cèlebre general Primo.

"Mai no entendreu ni explotareu com cal el mecanisme de la vida—ha dit el nostre Carner—si no apreneu d'admirar el que hi ha d'excellent en el que us és i sofrible."

Encara no s'ha tornat el Centre de Dependents als seus legítims amos.

Si això, com aquella cèlebre autonomia, ho porta En Cambó a la butxaca, ens sembla que trigarem a tenir-ho.

El cap del govern ha tornat a parlar d'unes eleccions rabiosament sinceres.

Ens migdecantem a instituir-nos fabricants de morrioms. Pel que es veu, es guanyaran molt bé la vida.

A Reus s'ha organitzat, recentment, un míting pro-empresonats. No cal dir amb quin goig hem vist com aquella ciutat tarragonina també treballa per aquesta noble causa.

La Premsa, en general, s'ha queixat que en el transcurs de la diada de l'11 de setembre es veiessin rondar per allà "periodistes" d'ocasió que només es titulen així quan acuden als llocs per a destorbar.

Però, fam com la pudor, que les persones aviat la sentim i fugim d'ella.

Però, fam com la pudor, que les persones aviat la sentim i fugim d'ella.

Sembla que, per fi, es tirarà a terra el tros de presó de les dones que a la Ronda de Sant Pau, cantonada al carrer de Sant Pacià, treu el bec.

Ja era hora!

El govern ha publicat una nota relativa al restabliment de la normalitat constitucional.

Del seu text es desprèn que volen fer-nos tornar a la normalitat a ciatellades.

Per comptes d'un retorn a la normalitat, no serà la tornada a l'anormalitat?

Ja ho sentirem a dir.

Un dels alumnes que assisteixen als banys de l'Escola municipal de Mar, guardava el desdèjuni que diàriament els donaven, per tal de repartir-lo entre els seus germanets mancats de tot recurs.

Com n'és d'exemplar la gesta sincera i espontània del tendre infant!

Quina lliçó per aquells que sense ocupar-se gens ni mica de la misèria que els germans llurs pateixen, passen la vida recreant-se en un avar i terrible egoisme!

A Zarauz uns nois de bona família assaltaren la casa d'una comtessa.

Això és una selvatjada, una selvatjada com tantes en fan els nois de bona família.

Aquests d'ara potser eren del "Partido Nacional Monàrquico" que acabdilla el pobre senyor Albiñana.

Cal resoldre amb urgència — i amb justícia — l'afer del Centre de Dependents.

¿Quan s'acabarà el caciquisme de la Lliga a Lleida?

L'ajuda de les autoritats a aquest odiós caciquisme, demostra a bastament el monarquisme de la Lliga.

A. G. F.—Massa llarg.

J. C.—El trobareu a "La Campana", així que tinguem espai.

G. V. R.—No són publicables. La vostra ortografia catalana és molt deficient. Els versos consonen per força. La mètrica és francament dolenta. No us sàpiguen greu aquestes observacions, que poden servir per a fer-vos millorar la producció.

E. R. T.—Aquest no ens fa el pes. El seu lèxic és també massa purificat.

J. M. G. (Acudit).—Ja devieu veure que en parlàrem nosaltres.

F. C.—Els vostres pensaments no van.

E. P.—La idea és bona; però el resultat, negatiu.

F. de P. R. i C.—Bo i lamentant-ho, no ens fa el pes.

M. R.—Els vostres dibuixos no són publicables.

E. P.—Anirà a "La Campana", si ho deixen passar.

V. R. Ll.—L'hem passat, també, a "La Campana".

J. S. (Reus).—No pot anar.

E. I. — No ens agraden els versos ni que els signeu amb nom de dona.

H. C. R. — Si ho escurceu un bon tros i ho torneu a enviar, mirarem de publicar-ho.

E. R. — Penseu que actualment hi ha coses més interessants que la publicació de poesies, de les quals sols en fem ús quan tenim lloc. No estranyeu, doncs, no veure publicada la vostra. Quant a la segona tramesa, procurarem encabir-la oportunament.

Ll. R. C. — Anirà a "La Campana".

E. G. — El número que vostè demana, senyoreta, és el 2651. Pot enviar-lo a buscar al preu de trenta cèntims.

J. M.ª M. P. — La primera, per ésser massa llarga, no podrem publicar-la. La d'ara no ens acaba de fer el pes.

E. I. (Palamós). — Si és veritat que sou una dona, passi. Contràriament, la broma es fa pesada.

V. C. — Vós teniu bones idees, però no sabeu enfocar-les prou bé per tal que en resultin articles destinats al públic.

E. R. T. — Tingueu paciència, que, de mica en mica, serà contestat tot. Us advertim, però, que els esdeveniments polítics actuals no permeten la publicació d'altres originals que els d'una latent actualitat. Valgui això per si no veieu les poesies publicades.

J. Ll. — Haveu de fer-ne moltes més, i potser encara no en sortireu.

J. C. (Ripoll). — Si ho escurcés a la meitat, potser ho publicaríem a les "Cartes de fora" de "La Campana".

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA es veu en el cas de contestar conjuntament a tots els seus col·laboradors espontanis que pregunten sobre els seus treballs acceptats i no publicats, que si no surten és per allò de les causes alienes a la nostra voluntat.

Valgui aquesta aclaració a tots aquells que darrerament ens han escrit sobre aquest assumpte.

AQUEST NÚMERO HA PASSAT PER LA CENSURA GOVERNATIVA

Impremta "L'Esquella" i "La Campana", Om, 8, Barcelona

ESPECTACLES

GRAN TEATRE ESPANYOL

Avui, divendres, a les deu, estrena del sàinet en tres actes d'Alfons Roure, **A L'ARMA, A L'ARMA, FILLS DEL POBLE!**

Demà, dissabte, tarda, a dos quarts de cinc, **ULL PER ULL i AMOR FILHARMONIC**. A riure... a riure... a riure... — Nit: **A L'ARMA, A L'ARMA, FILLS DEL POBLE!**

Idiomenge, tarda, a les quatre, **ULL PER ULL i A L'ARMA, A L'ARMA, FILLS DEL POBLE!** — Nit i totes les nits: **A L'ARMA, A L'ARMA, FILLS DEL POBLE!**

TEATRE APOLO

Avui, divendres, Presentació de la Companyia de CELIA GAMEZ i FAUSTI BRETANO, amb l'estrena, a Barcelona, de l'èxit còmic més gran i sorollós de l'any, a Madrid: **LAS GUAPAS**, llibre de G. del Castillo i M. Roman, música dels mestres Alonso i Belda.

Decorat nou de Cèsar Bulbena. Vestuari luxós, de Maquela Capistros.

A l'estrena hi assistiran els autors.

TEATRE TALIA

Companyia de Vodevil, Comèdies i Sainets
Primera actriu: ENRIQUETA TORRES

Temporada 1930-31. Debut, avui, divendres. Nit, a un quart d'onze: Estrena del vodevil en 3 actes d'André i Dupont, **LA PIGA DE LA FELICITAT**.

Hi pren part tota la Companyia. 3 decoracions noves de l'artista F. Fontanals.

Demà, dissabte, tarda, a dos quarts de cinc; popular. Estrena de la comèdia en un acte de J. L. P., **LA RITETA TE UN MAL VICI**, i represa de **LA PRESONERA**, per Enriqueta Torres. — Nit, i diumenge, tarda i nit: **LA PIGA DE LA FELICITAT**.

PAPEL
DE
FUMAR
BAMBU

VIES URINARIES
Impureses de la sang - Debilitat nerviosa

Prou sofrir inutilment de les dites malalties gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOIVRE

Vies urinaries: *Blenorragia* (purgacions), amb totes les seves manifestacions, *uretritis*, *prostatitis*, *orquitis*, *cistitis*, *gota militar*, etc., de l'home, i *vulvitis*, *vaginitis*, *metritis*, *u. e. tritis*, *cistitis*, *anexitis*, *fluxos*, etc.; de la dona, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb els **Catxets del Doctor Soivre**. Els malalts es guareixen ells sols, sense injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes ni bugies, etc., tan perillós sempre i que neces-

siten sempre la presència del metgè, i ningú no s'assabenta de la seva malaltia. Venda: 5'50 ptes. caixa

Impureses de la sang: *Sifilis* (avariosis), *eczemes*, *herpes*, *úlceres varicoses* (llagues de les cames), *erupcions escrofuloses*, *eritemes*, *acne*, *urticària*, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions de la sang, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Píndoles depuratives del Dr. Soivre**, que són la medicació depurativa real i perfecta, perquè actuen regenerant la sang, la renoven, augmenten totes les energies de l'organisme i fomenten la salut, resolent, amb poc temps, totes les úlceres, llagues, grans, floronscos, supuració de les mucoses, caiguda del cabell, inflamacions en general, etc., restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundant, no deixant a l'organisme rastre del passat. Venda: 5'50 ptes. flascó.

Debilitat nerviosa: *Impotència* (manca de vigor sexual), *polucions nocturnes*, *espermatorrea* (pèrdues seminals), *cansament mental*, *pèrdua de la memòria*, *mal de cap*, *debilitat muscular*, *fatiga corporal*, *tremolors*, *palpitacions*, *trastorns nerviosos de la dona* i totes les manifestacions de la *Neurastènia* o esgotament nerviós, per crònics i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Gragees potencials del Dr. Soivre**. Més que un medicament són un aliment essencial del cervell, medul·la i tot el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats, a la juvenesa, per tota mena d'excessos (vells a cap edat), per a recobrar íntegrament totes les seves funcions i servir fins a l'extrema vellesa, sense forçar l'organisme, el vigor sexual propi de l'edat. Venda: Pessetes 5'50 el flascó.

Venda a les principals farmàcies d'Espanya, Portugal i de les Amèriques

NOTA.—Tots els pacients de vies urinàries, impureses de la sang o debilitat nerviosa, adreçant-se i remetent 0'50 ptes. en segells per al franquex a **Oficines Laboratori Sókatarg, carrer del Ter, 16. telèfon 544 S. M. Barcelona**, rebran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen, desentrellament, tractament i guariment de les dites malalties.

MARICEL-PARK

GRAN PARC D'ATRACCIONS
MONTJUIC

MUNTANYES RUSSES

Les més sensacionals d'Europa

BUG L'atracció més trepidant

Witching Waves La sempre agradable atracció

GRAN PISTA D'SKATING

MAGNIFIC RESTAURANT

TOBOGAN - CASCADA - DISCOS - SKOOTER

Mitjans de comunicació:

AUTOS: Carretera de Montjuïc, recentment asfaltada.

PUBLIC: Funicular de Montjuïc (bitllet anada i tornada combinat amb entrada al Parc: 1 pta.)

ENTRADA AL PARC: 0,50 ptes.

TOSCA

L'obra completa, 14 discos . . . 161,— ptes
Disco sol 11,50 >

La voz de su Amo

Companyia del Gramòfono, S. A. E.

LLIBRERIA ESPANYOLA D'ANTONI LOPEZ

Rambla del Mig, número 20

BARCELONA

Telèfon número 18692

A. ROVIRA I VIRGILI

DICCIONARI CATALÀ-CASTELLÀ CASTELLÀ-CATALÀ

Preu: 15 pessetes

COL·LECCIÓ D'OBRES SELECTES

I.—MURGER. Escenes de la vida bohèmia. Traducció d'E. Lluelles	Ptes. 2,50
II.—ROUSSEAU. Contracte social. Traducció de R. Vinyes	» 2,50
III.—DIDEROT. La monja. Traducció de Lluís Capdevila	» 2,50
IV.—RUSIÑOL. Coses viscudes	» 2,50
V, VI i VII.—CERVANTES. Don Quixot de la Mancha. Traducció de A. Bulbena, tres volums.	» 7,50
VIII.—VOLTAIRE. Diccionari filosòfic. Traducció de Domènec Guansé	» 2,50

Dia 7 d'octubre

DIADA DEL LLIBRE

Prepareu-vos a celebrar-la

Es la millor festa de l'any

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem de pèrdues si no es remet, a més, 30 cèntims per a certificat. Als corresponents se'ls atorguen descomptes

GRATUITAMENT

oferim a elecció dels afortunats

1000 fonògrafs

o

1000 aparells de T. S. F.

a títol de propaganda als mil primers lectors que trobin la solució exacta al jeroglífic que va a continuació i es conformin amb les nostres condicions

Reemplaçar els punts per les lletres que falten i trobar el nom de tres flors:

R..A L..A C.A..L.

Envieu aquest anunci completat als
Establiments "INOVAT"
Servei núm. 738
38, Rue du Vieux-Pont-de-Sèvres, BILLANCOURT (Seine) França

Adjuntar un sobre posant clarament el nom i l'adreça.

NOTA: La correspondència per a l'estranger cal franquejar-la amb un segell de quaranta cèntims.

La Passió de L'Esquella

—Ara deien que s'acabava; però encara dura...